

ВІДГУК

на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук Євтошук Юлії Олегівни на тему: «Принцип пропорційності як необхідна складова верховенства права» за спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень

У представленому авторефераті дисертаційного дослідження Євтошук Юлії Олегівни піднято актуальні проблеми розуміння змісту принципу пропорційності, його значення та реалізації в правозастосовній та судовій практиці. Значну увагу приділено сучасному європейському розумінню змісту означеного принципу, що дістав розвитку не тільки в судовій практиці Європейського суду з прав людини та Європейського суду справедливості, але й низці рекомендацій Ради Європи, де дістав самостійного тлумачення змісту як базовий принцип належної адміністрації, поряд з принципами рівності (недискримінації) та законності.

Дисертантом зроблено спробу розкрити зміст принципу пропорційності через характеристику його основних ознак та вимог даного принципу, першочергово в контексті його взаємозв'язку з фундаментальним принципом верховенства права, що використовується на сучасному етапі становлення вітчизняної правової системи для її трансформації, перегляду правових принципів, що входять до означеної системи з урахуванням європейських цінностей та стандартів захисту прав людини. Дисертантом переважно вивчається загальнотеоретичні аспекти розуміння окремих характеристик принципу пропорційності, підходів до його тлумачення у рішеннях судів конституційної юрисдикції, Європейського суду з прав людини, що, безумовно, має важливе значення для розвитку доктринальних положень не тільки теорії права і держави, але й низки фундаментальних галузей права України, зокрема, адміністративного права, в якій положення принципу пропорційності мають особливе значення для розвитку інституту

адміністративних процедур, адміністративних актів, адміністративної відповідальності органів публічної адміністрації, хоча відповідної нормативної фіксації у адміністративному законодавстві досі не вдалося досягти з огляду на неприйняття жодної з пропонованих редакцій Адміністративно-процедурного кодексу України. Важливе значення має і дослідження концепції справедливого балансу між різними видами інтересів, зокрема, публічним і приватним, загальним та індивідуальним, суспільним в цілому та територіальній громаді зокрема, тощо.

Проте, на наш погляд, деякі положення автореферату не досить вірно відображають результати проведеної автором роботи, зокрема:

1) визначення об'єкту дисертаційної роботи через «механізми утвердження верховенства права та його складових» є невірним, адже предмет дослідження стосується принципу, що має самостійне значення, а його розуміння як складової верховенства права – лише один з аспектів його тлумачення; крім того, не зрозуміло, що саме дисертант має на увазі під такими механізмами, чи є вони правовими, і якщо так, то якої фіксації в нормативних актах потребують ?

2) з автореферату не зрозуміло, які ознаки принципу пропорційності можуть дозволити відмежувати його зміст від інших однопорядкових правових принципів, зокрема, законності, рівності, що потребує додаткового пояснення дисертантом.

З урахуванням вищевикладеного вважаю, що дисертаційне дослідження Євтошук Юлії Олегівни на тему «Принцип пропорційності як необхідна складова верховенства права» відповідає вимогам, що висуваються до кандидатських дисертацій, а саме п. 13 та п. 14 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор Євтошук Юлія Олегівна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю

12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень.

**Доцент кафедри адміністративного права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка,
кандидат юридичних наук**

А.А. Пухтецька

Зест. деканеса

А.А. Пухтецька